

EURÓPSKY ODPAD SA NESTÍHA SPRACOVAŤ. PROBLÉM ZASAHUJE AJ SLOVENSKO

V júni tohto roka Európska konfederácia recyklátorov – EuRIC (European Recycling Industries Confederation) [priznala](#), že jej členovia v rôznych štátoch EÚ čelia vážnym kapacitným problémom a nedokážu spracovať všetok reziduálny odpad, ktorý vzniká pri recyklácii priemyselných odpadov. Ide predovšetkým o odpad z priemyselných a komerčných prevádzok, ako aj odpad z elektrických a elektronických zariadení.

Koncom septembra sa preto stretli zástupcovia Európskej asociácie odpadového hospodárstva s Európskou komisiou. Účastníci stretnutia vyjadrili obavy zo zastavenia investičnej podpory pre Zariadenia na energetické využitie odpadu (ZEVO, ang. Waste to Energy Plants) zo strany komisie. Podľa stanoviska asociácie v najbližších rokoch bude musieť veľa zariadení ZEVO v „starých“ štátoch Únie prejsť nákladnou rekonštrukciou.

Na situáciu reaguje aj CEWEP (Konfederácia európskych zariadení na energetické využitie odpadu). Podľa vyjadrenia CEWEP-u je súčasná kapacita materiálového a energetického spracovania odpadu takmer 100 miliónov ton ročne, to znamená, že v roku 2035 budú chýbať kapacity na spracovanie 40 miliónov ton odpadu. Pre výpočet chýbajúcich kapacít bola pred niekoľkými týždňami CEWEP-om zverejnená [interaktívna kalkulačka](#).

Problémy s recykláciou narastajú

Člen EuRIC-u Jan Vermoesen zo spoločnosti COBEREC na stretnutí s Európskou komisiou povedal, že Belgicko má v súčasnosti problém s odbytom reziduálneho odpadu z recyklácie a musí odstavovať svoje recyklačné zariadenia. Tento stav súvisí s nedostatkom kapacít v belgických zariadeniach na energetické využitie odpadu. Plnú kapacitu v zariadeniach ZEVO hlásia aj Francúzi. Vzhľadom na blížiacu sa uzavretie viacerých skládok po celej krajine a ďalšie množstvo odpadu z recyklácie začína Francúzsku chýbať kapacita na spracovanie 1,5 milióna ton odpadu ročne.

Marián Christenko, viceprezident CEWEP a zároveň generálny riaditeľ spoločností KOSIT, a.s. a ewia, a. s.: „Zdá sa, že predchádzajúce vyjadrenia EK o nadbytku kapacít ZEVO v EÚ vychádzali iba z dát o komunálnom odpade. Komisia vo svojich predchádzajúcich štúdiách nezahrnula vstup komerčného a priemyselného odpadu, ako ani odpad z triediacich a recyklačných zariadení. Dnes reálne dochádza k tomu, že kapacity existujúcich európskych zariadení na energetické využitie odpadu sú naplnené.“

Trend podpory energetického zhodnocovania odpadu zachytilo iba Poľsko

Zatiaľ čo staré členské krajiny EÚ v minulosti využili finančnú podporu EK pri budovaní zariadení na energetické využitie odpadu (ZEVO), z krajín V4 „stihlo vlak“ iba Poľsko. Donedávna mali Poliaci len jednu staršiu spaľovňu vo Varšave, v ktorej v súčasnosti prebieha tender na zásadnú rekonštrukciu. Väčšina odpadu sa skládkovala. V rokoch 2013 – 2018 nastal výrazný posun a postupne boli do prevádzky uvedené nové zariadenia ZEVO, pričom pri ich výstavbe boli využité kohézne fondy EÚ. V súčasnosti sú v prevádzke zariadenia v mestách Bydhošť (180 000 ton ročne), Krakov (250 000 ton ročne), Štetín (180 000 ton ročne), Konin (94 000 ton ročne), Bielostok (120 000 ton ročne)

a Poznaň (210 000 ton ročne). „Bohužiaľ, Maďarsko, Česko ani Slovensko tento trend nezachytili. Na Slovensku stále väčšinu odpadu skládkujeme, pretože máme iba 2 zariadenia ZEVO – v Bratislave a Košiciach. Čiže aj reziduálny odpad vznikajúci pri recyklácii končí približne na 80 percentách územia krajiny na skládkach,“ prízvukuje M. Christenko. Zároveň dodáva, že kapacitné problémy naprieč celou Európou by mali otázku podpory energetického zhodnocovania odpadu znovu otvoriť.

„Situácia je alarmujúca. Kým na Slovensku si naivne myslíme, že, ďalší odpad už vznikáť nebude, v ostatných krajinách sa pripravuje výstavba nových zariadení ZEVO s končiacou podporou EÚ. V apríli uverejnila Európska komisia, že poskytne Poľsku novú subvenciu vo výške 54 mil. eur pre ZEVO s kapacitou 100 000 ton ročne v meste Oľštýn a minulý mesiac uverejnila informáciu o ďalšej podpore pre podobné zariadenia v meste Gdansk, a to v hodnote 64 mil. eur pre zariadenie s kapacitou 160 000 ton ročne. Rok predtým získal 48 mil. eur z Kohéznych fondov podobný projekt v litovskom Vilniuse,“ dodáva M. Christenko.

EuRIC (Európska konfederácia recyklátorov) je organizáciou, ktorá zastrešuje európske spoločnosti pôsobiace v oblasti recyklácie odpadu.

CEWEP (Konfederácia európskych zariadení na energetické využitie odpadu) je zastrešujúcim združením prevádzkovateľov zariadení na energetickú likvidáciu odpadu v Európe. Členovia CEWEP sa zaviazali zabezpečiť vysoké environmentálne normy, dosahovať nízke emisie a využívať najmodernejšiu výrobu energie zo zvyškového odpadu, ktorý sa nedá recyklovať trvalo udržateľným spôsobom.

KOSIT a.s. je technologicky inovatívnou spoločnosťou, ktorá na profesionálnej úrovni poskytuje komplexné služby v oblasti odpadového hospodárstva pre komunálny sektor, priemysel, obchod ale aj v oblasti individuálnych zákazníkov. Členom CEWEP-u je od roku 2018.

ewia a.s. je spoločnosť, ktorá vznikla s cieľom naplnenia ambície o prechode z lineárnej na cirkulárnu ekonomiku. Jej víziou je spoločnosť bez odpadov. Zhmotnením tejto vízie je projekt Centier cirkulárnej ekonomiky (CCE) s integrovaným Zariadením na energetické využitie odpadu (ZEVO).